

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.</p>	<p>Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adnak vissza.</p>	<p>FELTÖLTÉS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, FONYVÉD.</p>	<p>Nyitottori cikkek soronként 20 kr-ért közöltetnek. Egyes lap ára 10 kr.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. (Külföldre) 6 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak.</p>
---	--	---	--	--

Osztrák dolgok.

Olvasóinkat időnként értesítettük azon zavaros és feltordult állapotokról, melyek a monarchia szomszéd államában már évek óta fenállanak s melyeknek bomlasztó hatása hova tovább mind inkább mutatkozik.

Ezen állapotok következtében a parlamenti munkálkodás már hosszabb idő óta lehetetlenné vált, a kormányok halomra buknak s az alkotmányos kormányzás kereke teljesen megakadt.

Ezen dolgok bennünket nem nagyon érintenének, ha Ausztria egy teljesen külön államot képezne, az ottani visszásokra legfeljebb azt mondanók, hogy a mit sütnék és főznek egyékek is meg s csak annyiba kellene figyelemre méltatnunk, a mennyiben minden államnak a szomszédjában keletkező zavarokat saját érdekeinek megóvása céljából figyelemmel kell kísérnie.

Ámde nekünk az 1867-diki kiegyezés értelmében közös ügyeink vannak, melyeket együttesen kell megoldanunk elintéznünk, ennél fogva az ezen ügyekre vonatkozó ottani cselekmények, megállapodások országunkat is nagyon közelről érdeklik s különösen közgazdasági állapotainkra jelentékeny befolyást gyakorolhatnak.

Annak idején számot adtunk róla hogy hazánk jelenlegi kormánya még az országgyűlés múlt időszakának elején a vámegegyezéseket és a bankszer-

ződést az önálló rendelkezés alapján miképen foglaltatta törvénybe, természetesen a viszonyosság kikötésével. Bármineyre is buzgólkodott a Thun-féle kabinet, ezeket az egyezéseket odaát parlamentáris uton nem volt képes keresztül vinni, hanem mindezeket a 14 §. vagy az ugy nevezett császár §. alapján kihirdette. A Thun kormánynak ez volt utolsó erő feszítése, mert erre rövid idő alatt megbukott. Az utána következő Clary miniszterium az előbbi kormány ezen intézkedéséhez hozzá járult s ezt az ottani birodalmi tanácsnak be is jelentette.

Az ujjon összeült birodalmi tanács azonban a mint a napokban tartott egyik bizottsági ülés megállapodásából kitétnék nem hajlandó hozzájárulni, hogy a kiegyezésnek legalább is a bankkegyezésre vonatkozó része a 14-ik paragrafus alapján keresztül vitessék. Erre mutat az államadósságot ellenőrző bizottságunk legközelebbi ülésében történt megállapodása, melyszerint: a *bankkegyezményt* minthogy az nem parlamenti uton hanem a 14-ik paragrafus alapján jött létre, *el nem fogadhatja és létezőnek el nem ismerheti.* A bizottság ennél fogva *megtagadta 59 millió forint aranyat a bank részére való kiadását.*

Daczára annak, hogy az államadósságot ellenőrző bizottságnak, mely egyúttal a valuta célokra gyűjtött arany hova fordításával is meg van bízva, határozata a birodalmi tanács hozzá járú-

lása nélkül mit sem ér, még is nagy konsternációt keltett ugy az osztrák, mint a magyar kormány körében.

Némelyek szerint a nevezett bizottságnak ez a sakkuzása veszedelmel fenyegeti nem csak a bankkegyezséget, hanem az egész kiegyezést.

Vannak olyanok, kik azt állítják, hogy tekintettel azon ellenséges indulatra, melylyel a birodalmi tanács tagjainak nagyobb része a kiegyezés iránt viseltetik, a bizottság határozatához a birodalmi tanács is hozzájárulhat. Mások meg éppen azt vitatják, hogy ez annál könnyebben megtörténhetik, mivel a 14 §. nem alkalmazható olyan intézkedésekre melyek az államkincstárt állandóan megterhelik, már pedig a valuta szabályozás és a bankkegyezés kétségkívül terheket ró az osztrák államra s így nem egészen bizonyos, hogy ezeket a 14 §. alapján életben lehetne léptetni.

Természetesen az ellenkező felfogás sem hiányzik, így például az osztrák pénzügyminiszter azt állítja, hogy a bankkal kötött egyezmény a 14-ik szakasz alapján lépett életbe s hogy az ennek alapján kiadott császári rendeletnek mind addig törvény ereje van, a míg azt az ottani képviselőház meg nem változtatja.

Az osztrák pénzügyminiszter levelet intézett az államadósságot ellenőrző bizottsághoz, hogy a múlt ülésében hozott határozatot tegye ismét megfonto-

lás tárgyává. S miután a bizottság a határozat hozatalnál nem volt teljes számban jelen s azon a kormány sem volt képviselve, a határozatot bocsássa újra szavazás alá.

Némelyek úgy hiszik, hogy a bizottság a miniszter kérelmének eleget fog tenni, mások azonban ezt éppen nem tartják valószínűnek. Ekkor még azon mód van hátra, hogy az osztrák kormány törvényjavaslatot nyújtson be az ottani képviselőházhoz s törvénnyel adassa ki a banknak az 59 millió frt. aranyat.

Bárhogyan is oldják meg a dolgot oda át s bármiképen is reparálják az állam adósságot ellenőrző bizottságnak a kiegyezés ellen intézett ezen orvvtámadását, azt hisszük, hogy a mi kormányunk, mely teljes őszinteséggel és teljes odaadással működött közre, hogy a kiegyezési javaslatok itt nálunk törvénybe foglaltassanak, nem fogja eltérni a viszonyosságnak semmi féle módon való megsértését, s fog utat és módot találni arra, hogy meg ne engedje, miszerint Magyarország az osztrák okvetetlenkedések által vállaltságba sodortassék.

Az osztrák szomszédok pedig csak folytassák tovább is szertelenségeiket, ily uton minél szélesebbé és nagyobbá fogják tenni a két állam között már is jó nagy szélességben tátongó űrt s egyben hidat építenek a felett, mely előbb utóbb az önálló vám területhez és az önálló nemzeti bankhoz fog elvezetni.

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

A borszéki rengetegben.

Ó be szép itt, örökké zöld fenyők alatt
Örök élet, szóni rólad szép álmokat!
Ó be jó ez imádságos, néma csendben,
A hol csak a hűvös ózsi szellő lebben!

Olyan es az erdő, mint egy nagy kalitka,
Én vagyok e kalitkának boldog rabja:
Nem látok itt a világból semmit, semmit
S az égből csak, kihatva, egy darabnyit.

A mit látok az égből, csak egy tenyérnyi,
De hiaz nekem talán nagyon sok is ennyi.
Elfődhetik az eget ez aranyos fák:
Itt a föld is olyan szép, mint a mennyország!
Gecsey István.

Báthory Endre bibornok és erdélyi fejedelem halálának okai.

Irta: Dr. Balló István.

Ha Báthory Endre gyászos tragoediájának indító okaival meg akarunk ismerkedni, szükségesnek látszik megemlékezni a régi székely alkotmányról, mert különösen ennek csorbításából fejlődtek ki az annyi szenvedést okozó ellentétek, melyek véres harcokba bonyolították a szegény Székelyföldet.

Századokon át élt a székelység ősi alkotmányában. Minden székely született nemes volt a nélkül, hogy külön nemes-levéltre lett volna szüksége. Míg Erdély, mint külön fejedelemség külön nem vált Magyarországtól, ritka volt a székelységben, hogy valaki nemes-

séget nyerjen. „Mint valódi nemesek nyertek nemesi kiváltságot Magyarország dicső királyaitól”, mondja egy 1499-i oklevél, melyben II. Ulászló király a székelység kiváltságait megerősíti. A Verbőczy István Tripartituma is, mely XVI. század elején készült, a székelyeket — mint kiváltképen való nemeseket — említi. Az összes székelység nemességét, a magyarországiakat is tudták, sőt elismerték. A székelyek általában mind nemesek — írják I. Ferdinánd király biztosai Bornemissza Pál veszprémi püspök és Werner György 1552-ben. Maga Verancsics Antal, a híres esztergomi érsek, a XVI. században mondja a székelyekről hogy mind nemesek.

Az egész székelység ős időktől fogva három rendből állott. u. m/ főnépből (primores), lófőkől (primicziili) és a községből (gyalogok, pixidarii, darabontok). E felosztás — úgy látszik — a vagyombeli állapot alapján fejlődött ki, de nem a jogi előnyök rovására, a mennyiben mind a három rendnek egyenlő jogai és kötelezései voltak. A főnép a leggazdagabb volt, belőle kerültek ki a generálisok, kapitányok, hadnagyok, zászlótartók, főkirálybírák, viczekirálybírák. A lófők képezték a sereg zömét, a lovasságot; belőlük alakult meg a szék tiszti kara. Végül a köznép képezte a gyalogságot. Ugy a főnépnek, mint a lófőknek voltak jobbágysai, kiket földön lakóknak neveztek.

Ugy a lófők, mint a gyalogok külön laktak, hanem Hunyadi Mátyás király 1473-ban rendelte el, hogy a lófők és gyalogok külön-külön felirassanak s egyúttal meghatározták, hogyan lehet magasabb osztályba jutni.

E szerint ha valaki kitüntette magát s három annyi birtokot szerzett, mint a mennyi a saját rendjén valók közül bármelyiknek volt, magasabb rendbe kerülhetett. E beosztás eleinte az országgyűlésen vagy a szemlék (lustrák) alkalmával történt. A fejedelmek külön oklevéllel tették ezt. Így emelte a lófők közé pl. János Zsigmond marosszéki szentlőrinczi Másfél Andrást és Mártont, Báthory Zsigmond Eresztvényi Balázst, a főnép közé pl. János Zsigmond küsmődi Márton Jánost és Pétert, hogy többet ne említsék.

Hogy minden székely valóságos nemes volt, tekintet nélkül a rendre, leginkább kitétnék azon jogokból, melyeket kiváltságos helyzeténél fogva élvezett s azon köteleességekből, melyek amazok természetes következményeként reá nehezedtek.

A székely birtok a székelység oly tulajdonát képezte, mely még hűtlenség esetén sem szállott a koronára, hanem a megbüntetett örököseié és rokonaié lett. E jogot még 1499-ben is biztosították ősünk II. Ulászló királytól nyert kiváltságlevelükben, s a székely nemzet szokásos törvényei közé fel is vették, melyeket 1555-ben erősítettek meg Kendi Ferencz és Dobó István erdélyi vajdák.

Természetes tehát, hogy az uralkodók nem adományozhattak idegeneknek székely birtokot. Innen van az, hogy a XV. és XVI. századbeli adománylevelekben mindenütt kiveszik az ajándékozott birtokok közül a székely birtokot. Hivatkozhatunk V. László király két 1456-beli oklevelére, melyekben kiemeli, hogy ad bizonyos jószágokat, hacsak nem tartoznak a székely földhöz, valamint

Hunyadi Mátyás királynak egy 1481-iki oklevelére is, melyben Medgyes Balázsnak a hűtlenség miatt elveszített birtokait a székelyföldiek kivételével adja Báthory István országbíró és erdélyi vajdának. Minthogy már a fejedelmek tiszteletben tartották a székelyek kiváltságait, természetes, hogy maga a nemzet sem engedte meg a letelepedést azoknak, kik egyik vagy másik községben birtokosok nem voltak.

A második nevezetes kiváltság a teljes adómentesség volt. I. Ferdinánd király, midőn 1554. április 26-án megerősítette a székelység kiváltságait, e pontot különösen kiemelte. Lesz alkalmunk meglátni, hogy különösen ezen kiváltság hogyan tünt el lassankint a XVI. század folyamán.

A birtoktulajdonjog és az adómentesség sarkalatos kiváltságok mellett két kiváló kötelessége volt a székelységnek, u. m. a katonáskodás és az ökrösítés.

A székelység mind a három rendje köteles volt katonáskodni. Már a Zsigmond honvédelmi szabályzatában a székely ispán 2 banderiumot a székelyek és zászok együtt 4000 harczost állítanak ki. Mátyás király 1463-ban ugy szabályozta, hogy háboru idején a székelységnek 2/3-a kel fel ősi szokás szerint, 1/3-a pedig hon marad. A felültetés véres kard körülhordozásával vagy szükség esetén tüzhalmok felgyújtásával történik. II. Ulászló 1499-iki oklevele szerint, midőn a király személyesen visel háborut Moldva felé, a lovasok és gyalogok személy szerint felkelnek s a határon túl 15 napig saját költségükön harcolnak. Ha a

Dajbukát Dávid csikszépvízi kereskedő s birtokos e hó 10-én elhalt 74-ik életévében. Temetése általános részvét mellett 12-én, délután 3 órakor folyt le.

Esküvő. Dr. Dávid János kézdívásrhelyi orvos november 12-én vezette oltárhoz Gyergyószentmiklóson Czifra Francziaka kiaszszonyt, Czifra Mihály és Kabdebó Mariska kedves, szép leányát.

Nagy István Párisban. A műncheni festészeti iskolát több évig sikkerrel látogatott csikmindszenti Nagy István festészeti növendék a törvényhatóságnak tett azon ígértét, hogy megkezdett pályáján Párisban akar tovább kiképzést nyerni — beváltotta. E czélból a közelebbi napokban utazott Párisba s ott az „Académie Julian”-ba fel is vétette magát. Örömmel szól az académie kitűnő rendezéséről s jó erőről, a mely lehetővé teszi neki a festői művészetben való alapos kiképzését.

Marhalovelek átírása. A földművelési miniszternek tudomására jutott, hogy egyes állatvásárokon vagy nincs gondoskodva marhalovelek átírására elegendő számú irodai személynél, vagy pedig az e célra alkalmazottak ebédelés és egyéb ok czimén olyképen szakítják meg a vásárok tartama alatt működését, hogy az átírás e miatt fennakad és a vásárt látogató közönség órákig kénytelen várakozni, míg a marhalovelek átírása kerül. A miniszter ezen bajon segitendő, az összes törvényhatóságokhoz intézett utasításában szigorú köteletségévé teszi az állatvásárok lefolyására hivatalos hatóságoknak, hogy e visszasságot, mely a forgalmat benitja és a vásárok publikumának is indokolatlan idővesztést okoz, megfelelő intézkedésekkel és szigorú ellenőrzéssel egyszer s mindenkorra megszüntessék.

Szállítások a hadseregnek. A P. L. írja, hogy a hadseregnek való szállítások terén újítást honosítottak, mely kétségkívül közeli érdelemmel találkozik. A kisipar számára fenntartott szállításokat ugyanis többé nem a hadügyminiszterium, hanem a magyar és osztrák kereskedelmi miniszteriumok fogják elintézni. Már 1900-tól fogva a kisiparosok annál a kereskedelmi és iparkamaráknál tartoznak benyújtani, a melynek területén laknak. A szállításokban csak olyan mesterek vehetnek részt, kik az iparhatóság ipar engedélye alapján, az illető ipar gyakorlására jogosítvák. Az új rendszer czélja az, hogy a szállítások kiadásánál elkerüljék mindazokat a sürölődásokat és panaszokat, melyek az eddigi rendszer mellett előfordultak. Az új rendszer inaugurálásában hathatos része van Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek, a ki a régi rendszer reformálására vonatkozó törekvését a parlamentbe jelölte.

Emléket Brassainak! Brassai kolozvári emlékre szépen foly az adakozás. Az emlék-bizottság pénztárnoka Merza Lajos EMKE főpénztárnok ur az újabb adakozásokról beküldötte a nyugtázást melynek hatása alatt mi is fölhevünk az áldozatkész magyar közönséget, rója le halálját és tartozását a nagy paedagogus iránt, kit méltán nevezhetünk a XIX-ik száz „Praeceptor Hungariae”-jének.

Újabb tüzesetek. Az utóbbi időben a tüzesetek megyénk területén — igen sajnos — gyakran kezdtek ismétlődni. Folyó hó 8-án éjjel két helyen történt tűzkár. Leégett ugyanis Csikszentkirályon egy társaság tulajdonát képező téglagyár a benne volt géppel együtt, s ugyanakkor elhamvadt csikszentimrei Balázs Lázárnak egy csúre a benne volt takarmánnyal együtt. Mindkét tüzeset a legnagyobb valószínűség szerint szándékos gyújtásnak a következménye.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1899 évi november hó 17-én (pénteken) délután 3 órakor, saját helyiségében teljes-állat tart. melyre van szerencsém a t. czimet ezennel meghívni.

A koreakodó és iparos ifjak által f. hó 25-én rendezendő estélyre a jegyek Györgyjakab Márton utóda könyvkereskedésében előre megvásárolhatók.

Hír a jelenről. Az egész ország hangzik a vészkiáltással, hier-e vagy jelen? Nagyon egyhangú volna ez a csiki élet, ha nálunk is nem lenne egy „eset”, a mikor a vitész kapitány ur kimondotta a jelenért, hogy „7 nap, einzeln arrest”. Ellenőrzési szemlét tartott ugyanis az alsziki kerületben s a megjelent tartalékosokat jó előre figyelmeztette, hogy nevék szólításakor „hiert” kiabáljanak. A parancs ugyan parancs, de hát Balázs Sándor mégsem vette azt már civilizáltan oly komolyan, s midőn nevé hallá mégis csak jelent kiáltott és mert a parancsnoktól százasod többzöri felszólítására

csak azt válaszolta: „En magyar vagyok és ha az önök katonai becsülete nem engedi meg hogy itt Magyarországon saját aaja nyelvünkön magyarul jelentkezünk; — ugy az én nemzeti önérzetem és büszkeségem nem engedi a német szót.” — 7 napi elzárásra ítélte, a melyet csak ugy engedett el, hogy a fentnevezett Balázs Sándor az összes jelenvolt tartalékosok előtt ilyen formán bocsánatot kért: „Vétem a katonai szabályok ellen, mert magyar honfi létemre magyarul jelentkeztem. Ha Magyarországon ez bűn s ezáltal megsértettem a katonai fegyelmet akkor a százasod őrölt bocsánatot kérek.” Erre aztán meg lön a „pardon”! És ilyen a katonai regula.

Egy veszett kutya garázdálkodása czimén hird adtunk lapunk 44-ik számában arról, hogy Both Ferencz gy-szárhegyi tanító kutyaja áldozatul esett ezen veszedelmes bajnak Most vesszük nevezett tanító ur rekriminációját, melyben kijelenti, hogy az a bizonyos kutya az óvé nem lehetett azon egyszerű okból, mert neki azon időben kutya sem volt. Készséggel adjuk közre ezen helyreigazítást, habár magunk részéről nem hogy szégyennek, sőt ellenkezőleg sajnálatra méltó eseménynek tartjuk, ha valakinek jószágával az ilyen kalamitás megtörténik.

Tüzeset. Folyó hó 7-ikére viradólág kászonimpéri Balázs János istállója eddig még ismeretlen okból kigyuladt és az a benne levő takarmánnyal teljesen ledgett. Balázs Sándor községi bíró és a jelen volt csendőr járőr érelyes fellépésének köszönhető, hogy a tűz az alig 2 méter távolságra levő csúrt és lakóházat is el nem hamvasztotta.

Pellagra betegség föllépése egy nő személyén. Ez a veszedelmes betegség, mely pár év óta a kormány és az illetékes szakköröknek különös figyelmé tárgyat képezi csikmadarasi Hajdu Istvánnál konstataltott, ki a baj annyira erőt vett, hogy bele is örült a tébolydába szállítása vált szükségessé. Az szerzett adatok szerint nevezett nőszemélyen a betegség még 1898. tavaszán kezdődött kezeltetését földagadásával. Majd később alkarcja harmadának mellő és hátsó felületén a bőr kiszáradt, borsó nagyságu kútegek lepték el a felsorolt bőrrészeket, melyek pörkösöttek és összefolytak, később elszáradtak, a bőr elhánya megpedeztet a tallér nagyságu foszlányokban szakadozott le. A leirt kóralak állítólag 3 havi gyógykezelés után visszafeljődött s a bőr csakély duzzanata maradt vissza. A folyó év április haván a beteg jobban érezte magát de akkor étvágytalanság lepte meg, lábfején, vállain az alszáron és a talpon a felsorolt tünetek ismét jelentkeztek, s dacára az orvosi segélynek a baj annyira elfajult, hogy az utóbbi időben a dühösség tört ki rajta.

Esküdtek utmutatója. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy dr. Rosenbergr Károly aradi ügyvéd Esküdtek utmutatója czimen az esküdszéki intézménnyel szoros kapcsolatban álló, az esküdt bíróságokról szóló 1897. XXXIII. a bünvádi perrendtartásról rendelkező 1896. XXXIII. a bünvádi perrendtartást életbeléptető 1897. XXXIV. törvények nyomán az indokolások és a vonatkozó rendeletek figyelembe vételével egy füzetet adott ki, melyből az esküdtek sorába fölvetés és ott szereplésre hivatott honpolgárok bőséges tájékozást nyerhetnek hivatásuk pontos teljesítésére vonatkozólag. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Megszerezhető Aradon Muskat Miksa nyomdájában ára 60 kr.

A kör- és községi jegyző és bíró urak n. becsü felügyelmébe, hogy az új pénzrendszer beállítását történt nyomtatványok megállítására alkalmasból a korona érték szerint előállítva az 1900 évre szükséges nyomtatványok a legintányosabban a lap kiadóhivatalába szerkeszthetők be.

Drágul a posta. A koronaérékcsökkentés kötelező életbeléptetésével bizonyos változások lesznek a postai tarifákban, a végből, hogy e tarifákat a nemzetközi postaforgalom díjtételeihez alkalmazzzák. E változások következtében az ajánlási díj, mely most még 15 kr, ezentul 25 fillér lesz, a levelezőlap ára 2 krajczár helyett 5 fillér, a külföldi levelek portója 10 kr helyett 25 fillér, a külföldi postautatványok díja 10 krajczár helyett 25 fillér, a tértvény ára szintén 10 kr helyett 25 fillér. Ellenben a nyomtatványok és áramutak portójánál némi mérséklés lesz, átlag egy fillér.

„Magyar variété Album” a czime annak az izléses czimlappal — elegáns kiállításban újnyi vastagságu terjedelemben megjelent zeneműnek — mely a jutányos zeneműveket piacra hozó Klöckner Ede budapesti zenemű kiadónál látott napvilágot. Tartalmaz ez album 20 legdivatosabb kuplé, tréfás dal, ohanson újdonságokat a 2 forintos árért annyit, és oly értékeset a minőt és mennyit a zenemű kereskedésekből véve, annak tiszteletéért alig kapni. Tartalma 1. Metter, „a kis özeveg”, 2. Metter, iczi piczi asszonyka. 3. Böhm, „Ne haragudj”. 4. D. Amant, „Más” telefon hirmondó kuplet, 5. Decker, „Stii-tu”, „Emlékszel-e?” 6. Fodor E., „Rosz szokás”. 7. Förster A., „Mandolin szerenád”. 8. Franz E. Az ellenállhatatlan. 9. Greizinger Iván, A kávéházban, 10. Greizinger „Mi lehet az ok?” 11. Linke Pál, „Szókimondó asszonyság”. 12. Linke P., „Óh ne sirj!” 13. Linke P., „Sűrű lombok büvös árnyán”. 14. Linke P., „Csododért üvöl szívem egyedül”. 15. Linke P., „Hol a szó már mit sem érne?” 16. Révay Arnold, „Az alatt történt valami” 17. Scarlet „Az én bánatom” (Mein Elend „Verlorenes Glück”) 18. Szentirmay Elemér „Hija de fordul a koczka”. 19. Szentirmay Elemér „No csak az kellene még” 20. Wappausk „Komm Karlina-komm.” Valamennyi énekhangra és önállóan zongorán játszható módon át írva, magyar és német szöveggel. A könnyebb, vig zene kedvelői vegyék meg a felette olcsó kötetet, sok vig órát s örömet szerez az minden zongorázó és énekesnek.

Kelet befolyása Görögországra. Sokat irtak már kelet befolyásáról a görög műveltségre. Sohasem volt nagyobb ez a hatás, mint Alexandrosz halálakor. Világos magyarázata van ennek a hős vezér nagy hadjárataiban. Hálála után átalakult az egész görög nemzeti szellem. A görög vallás alapjai gondolkodó és nem gondolkodó emberekben egyaránt közel voltak már az összeomláshoz. Demetriosz Poliorketes istenítése bizonyítja ezt legszembetűnőbben. Irodalmilag e bomlás Eumeros (†297) munkájában nyilatkozik legelőször, a ki szerint a görög istenek, maga Zeus is, voltaképpen régen élt emberek, nagy hőidők, vagy az emberiség nagy jótévi, kiket közfel-fogás csak később tett meg nemzeti istenekké. Eumeros e tanai nem a műveletlen néptömeg boldogítására voltak, azt csak végképpen megfosztották naiv hitétől. A nélkül, hogy biztosabb támaszt adtak volna neki, hanem nagyon hasznára voltak a monarcháknak, kik e szerint ugyanazon a jogon lehetnek istenek, mint maga Zeus. A köznép így egyre jobban átadta magát a már addig is nagyon divatos, és a növekedő keleti befolyás utján most még inkább elterjedő keleti szertartásoknak: a kis-ázsiai városokban formászerű keverékvalas vált uralkodóvá. A különböző vallások és műveltségek e találkozásáról és kölcsönös hatásáról igen érdekesen ír a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 40. füzeté, mindig szem előtt tartva a néprajzi és néppszichológiai vonásokat. A görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes fűbörkötésben 8 frt; füzetenként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Kt. Budapest, VIII., Üllő ut. 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Órák, ékszerek, arany- és ezüst-áruszerek. A legújabb kor minden igényeinek megfelelő jó és megbízható órákat és szép valódi arany és ezüst ékszerek rendkívül dus választékban és olcsó árban Eröss Gyujánál Nagy-Szebenben kaphatók.

Szerkesztői üzenet.

Hargita alji. A beküldött cikket bár annak tartalmával egyek nem érthetünk, jövő számunk hozni fogja. A mostaniból lekészt.

Laptulajdonos:

GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

VERESS SÁNDOR dr.,

megyei tisztii főorvos

orvosi rendelője és fogorvosi műterme [189] 7-10 Csik-Szeredában

Nagy Ferencz dr. házában.

Reudes orvosi tanácskozási idő naponta délután 2—3-ig. Fogorvosi és fogművészeti rendelő idő naponta délelőtt 9—12-ig.

587. szám
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. bíróságnak 1899 évi Sp. IV. 2271 számú végzése folytán dr. Hajós Zsigmond ügyvéd által képviselt Spitzer Gerson és társa budapesti felperes részére ifj. Boltresz István Csikkarcsfalvi alperes ellen 295 frt 87 kr követelés s jár, erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 460 frtra becsült ingóságok a csikszere dai kir. járásbíró ság 1899 évi V. 31 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, leendő megtartása határidőül 1899. évi november hó 30-ik napjának délelőttől 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, bivaly és széna 29 frt 70 kr tőke a jár kielégítése végett a legtöbbet ígérőnek készpénz-ízetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatalnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1899. évi november hó 1-ső napján.

Keresztos Gyula,
kir. bir végrehajtó.

[239] 1—1

Szám 3931—1899.

[239] 1—1

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csik-szentmártoni kir. járásbíró ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Simon Simon ifj. és Váncsa János végrehajtónak özv. Simon Maria végrehajtást szenvedő elleni 150 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszere dai kir. törvényszék a csikszentmártoni kir. járásbíró ság területén lévő Kászonimpér és kászonfal- és feltizi község határában fekvő a kászonimpéri 311. sztjkben A. f. alatt foglalt Simon Maria végrehajtást szenvedő és Simon János és neje Todorán Katalin, ifj. Simon Simon, Simon Borbára férj. Simon Andrásné, Simon János nevén álló A. f. 2573. hrsz. ingatlanra 9 frt, A. f. 2845. hrsz. ingatlanra 4 frt, 3307. hrsz. 7 frt ugyancsak a kászonfal- és feltizi 287 sztjkben A. f. alatt foglalt csak Simon Maria nevén álló A. f. 1019. hrsz. ingatlanra 160 frt. 1594., 1595. hrsz. 4 frt, 1893. 1 frt, 2448. hrsz. 4 frt, 2938. hrsz. 7 frt. 3596. hrsz. 15 frt, 3719. hrsz. 5 frt, 3789. hrsz. 5 frt, 3920. hrsz. 16 frt, 6699. hrsz. 1 frt, 6702. hrsz. 4 frt, 7675/2. hrsz. 14 frt, 7894. 7895. hrsz. 7 frt, 9052. hrsz. 1 frt, 9145. hrsz. 2 frt, 9155. hrsz. 1 frt. 10389. hrsz. 7 frt, 10713. hrsz. 11 frt, 11808. hrsz. 11 frt, 11865. 16 frt, 11867. hrsz. 7 frt, 11913. hrsz. 5 frt, 12699., 12700. hrsz. 5 frt, 13410. hrsz. 14 frt, 14674. hrsz. 9 frt, 14684. hrsz. 43 frt összesen az árverést 395 frtban ezennel megállapított kiküldött árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi január hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor a Kászonimpér és délutáni 2 órakor Kászon-Al- és Feltizi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldött áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának birtok testenként 10%-át vagyis összesen 39 frt 50 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró ság mint tlkvi hatóság.

Csik-Szentmártonon, 1899. okt. 16-án.

Gagyí Dénes,
kir. jbró.

Sz. 1/899.

[233] 1-3

Arverési hirdetmény.

Alulirt közbirtokossági elnökség közhírré teszi, hogy a gyergyótekerőpataki közbirtokosság tulajdonát képező „Óltpataki” erdőrezsben I-ső vágás sorozat 52 és 48 osztágába eső 1899. évre kijelölt 28. 30 holdnyi területén található 14 eméternél vastagabb 9501 db balkalással jelzett 4357 m². tömegű kereskedésre alkalmas lábón álló Fenyőfát a közbirtokosság 1899 évi október 16-án kelt 1 számú határozata értelmében, nyilvános szóbeli árverésen Gyergyó-Tekerőpatak község házában 1899 évi november hó 29-én délután 2 órakor a legtöbbet ígérőnek kihasználásra eladja.

Kikiáltási ár 2436 forint irva Két-ezernévszázharminczhat forint. Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadék képes értékpapirokban, az árverés megkezdése előtt az elnökségnél letétmenyezni,

Az árverési és szerződési feltételek naponkint az elnökségnél a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Gyergyó-Tekerőpatakon, 1899 évi november 4-én,

Silvester Albert, Főrika András,
e: birtokossági elnök, id: erdő gazda

565. vb. szám. 1899.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászrégeni kir. járásbíróság 1897. évi 2958. számú végzése következtében Pap Sándor szászrégeni ügyvéd által képviselt Fazakas Lázár és társai szászrégeni lakások javára jelenleg Csikszentimrén lakó Rosenfeld Dávid ellen 145 frt 35 kr s jár, erejéig 1898. évi március hó 10-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 325 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: szoba butorok nyilvános árverésen eladtnak

Mely árverésnek a csikszentimróni kir. bíróság 1898 évi V. 349/a. számú végzése folytán 35 frt hátrálék tökéletesítés, ennek 1898 évi szeptember hó 2-ik napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 7 frt 40 krban bíróság már megállapított hátrálék erejéig Csikszentimrén községben leendő eszközlésére 1899. évi november hó 21-ik napjának déli előtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felállították és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szmtártonon, 1899. nov. 1-ső napján.
Gondos István.
kir. bír. végrehajtó.

A gyergyói járás főszolgabírójától.
Sz. 5828-899.
ki.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegyei gyergyói járásához tartozó Gyergyó-Remete nagy községben a jegyzői állás még mindig üresedésben lévén, annak betöltésére ezennel újból pályázatot hirdetek s felhívom mind azokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják s erre az 1883 évi I-ső, illetve az 1886 évi XXII. t. cz. illető szakaszaiban előirt képesítéssel bírnak, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat folyó november hó 30-áig bezárólag hozzám adják be.

A jegyzői javadalmazása évi 560 frt készpénzfizetés, 40 frt lakbér illetmény, természetben kiszolgáltatóndó irodái átalány; hivatalos utazásoknál a járás területén 2 frt, a járáson kívül 3 frt napi és fuvar illetmény; ezeken kívül magán munkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Gy.-Sztmiklósán, 1899. nov. 12-én.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

[240] 1-2

„Halál ellen nincs orvosság“

S ha ez bekövetkezik bátor vagyok ajánlani

1 Festett lakkos nagy koporsót, 1 felső teher szemfedelel, 1 alsó lepedő vásznal, 1 halotti párnát kivágottat, 1 pár harisnyát, 1 pár halotti czipőt, 6 szál templomi gyertyát; mindezeket hallatlan olcsó áron

8 forint 50 krajczárért

kapható csak

Barcsay K.

első temetkezési intézetében

[302] 1-*

Csik-Szeredán.

Nagyérdemű közönség tudomására kívánom hozni, hogy az 1900-ik évre

megérkeztek a legkedveltebb és legelterjedtebb naptárak, a melyek nemcsak kedvelt olvasmányokkal hanem kitünő adomákkal is meglehetősen el vannak látva, közülök a következők:

Képes Családi Naptár	60 kr.
Regelő Bácsi	40 "
István	40 "
Prótestáns Új Képes Naptár	40 "
Lidércz Naptár	40 "
Honvéd	30 "
Magyar Nép Naptár	30 "
Képes Kossuth	30 "
Magyar Képes Nép Naptár	30 "
Petőfi Naptár	30 "
Magyar Ember Naptára	30 "
A Szent Család	30 "
Vig Czimbora	30 "
Székely Egyleti Képes Naptár	30 "
Kis Képes Naptár	20 "
Keresztény Képes Naptár	20 "
Kis Képes Kossuth	20 "
Budapest Kis Képes	20 "
Magyar Mesemondó	20 "
Kis Bold. Sz. Mária	20 "
Magyar Gazda	20 "
Tárca Naptár	20 "
Heti Előjegyzési Naptár	75 "
Faliabrosz nagy	30 "
kicsi	20 kr.

Továbbá az országos vásárokat látogató kereskedő urak figyelmébe a legmelegebben ajánlom a Stein János-féle

„Erdélyi Képes Naptárt“

darabját 30 kr-ért a mely az országos vásárok előjegyzésében pontosságra nézve eddigelő a legelső helyen áll.

Magamat b. pártfogásukba ajánlva maradtam kész tisztelettel

Györgyjakab Márton utóda
Dressnándt Viktor
Csik-Szeredán.

ELSŐ BUDAPESTI KÁVEMAGAZIN.

ajánlja dűsan felszerelt és magnagyobbított raktárát.

Kávé és Tea

3 kg. Kuba kávé	4.50 frt
3 " Mocca	4.50 "
3 " Jáva	4.50 "
3 " Gyöngy	4.80 "
1/4 Császári keverék tea	1.50 "
1/4 valódi karaván	1.40 "
1/4 törmelék	-.90 "

Franko teljesen költségmentesen utánvételrel, vagy az összeg előleges béküléssel küldi [220] 2-3

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4.

A Györgyjakab Márton utóda, könyvnyomdájában egy jó családból való fiu mint

Tanuló

felvétetik, a ki legalább két-három gimnáziumot végzett.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy a legjobb és legízletesebb havanna

Rum és Tea

1-3 csillagos Sálvator-féle

Cognac

igen olcsón beszerezhetők

Özv. KARDA LAJOS-né

bor-, sör- és szeszcsinálók kimerésében

[237] 1-3

CSIK-SZEREDÁN.

Mérlegképes

kettős könyvelő, ki 11 év óta fa üzletben foglalkozik állásátváltoztatni ohajtja, czim a kiadóhivatalban. [221] 3-3

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet
Rubin A. és Fia
Budapest.

Gyár: [234] 1-8

VIII., Német-utca 9.

Telefon 56-80.

Iroda és elárusítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57-92.

Saját készítményű sima és mintázott evőeszközök, tálcák, kenyérfecskék, gyümölcseszközök, girandolók, gyertyatartók, servicek, tolettek, versenydíjak, koszorúk, érmék, mindennemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivételben.

Nagybani árak.

Javitások és ujjaalakítások saját költségen eszközöltetnek.

ERŐS GYULA,

Erdélyország legnagyobb óra és ékszer áruháza

Nagy-Szeben,

disznódi-utca 3 sz.

Mindennemű

ÓRÁK, ÉKSZEREK, ARANY- és EZÜST-ÁRUSZEREK,

ezüst-évszázok, asztalfeltétek, templomi kelékek és látszerési-cikkek stb. stb.

ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA

régi pénzek, arany- és ezüst-töredékek régiségek (antik) fizetésképpen vagy cserében bevételnek.

Uj órákért és javításokért 2 évi lelkiismeretes jótállást vállalok.

Vidéki megrendelések azonnal utánvétel mellett eszközöltetnek.

A legujabbkori, legszebb e szakmában vágó tárgyakból összeállított nagy

kiállításom szives megtekintését kérve

kiváló tisztelettel

Erdős Gyula,

NAGY-SZEBEN, disznódi-utca 3 sz.

[211] 6-10

Csikmegye részére egyedüli gyári raktár. A hírneves Liliom-vászonból 1 vég, 23 mtr 7 frt 20 kr.

Figyelemre méltó.

Az őszi és téli idényre nagy áru-raktáromot különös gondal s személyesen tett bevásárlásom által gazdagon láttam el, diva s női és férfi ruhakelmékbe nő ruhákhoz hozzáillő remek Zsinor, Bársony, Plüsch és Selyem díszek. Igen szép franczia mosó flanelek, Barchettok, duplaszéles sima és mintázott posztók métere 35 krajczártól feljebb.

A legujabb női díszkalapok, sapkák, muffok, őszi és téli Kabátok, Gallérok, Bundák nagy és izléses választékba a legnagyobb raktár futó szalon és fali szőnyegeken, csipke és szövet függönyök, Asztal és Agyterítők, Karton, Szór, Atlasz és Selyem paplanok, meleg nő alsó ingek, nadrágok Dr. Jäger tanár-féle valódi alsó ruhák egyedüli raktára. Fehérneműek nők, férfiak és gyermekek részére, női kézimunkák faragványok előrajzolt, kezdett és készenhimzett asztalfutók, tálcza takarók, csipkék, szallagok, himzések és piperecikkek, Gyerek ruhák a legjobb minőségben, bőr és posztóczipók, nagy és egyedül gyári raktár, Regenhardt és Reymann-féle gyártmányu len Abroszok, Szervétták, Kávés garnitúrákba és valódi lenn vásznokba, kész női bluzok, kötények stb. stb.

Mielőtt a nagyérdemű városi és vidéki közönség az idényre bevásárlását megtenné s az itteni nagyon elterjedt mintákkal járó házalóktól szerezne be, bátor vagyok kérni ugy az áruk jutányosságáról mind minőségéről meggyőződni sziveskedjenek s magamat további szives pártfogásukba ajánlva maradtam mély tisztelettel

BARCSAY K. női s férfi divatáruháza

Csik-Szeredán.

[214] 4-*

Első temetkezési vállalata, ércz és fakoporsó raktára.